

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE**TÉMA:** Výchova četbou a výchova k četbě.**AUTOR:** Bc. Ivana Sýkorová**VEDOUcí PRÁCE:** PhDr. Lidmila Vášová**OPONENT:** PhDr. Hana Landová**NÁVRH KLASIFIKACE:** **dobře**

Jako cíl práce si autorka stanovila zhodnocení v současnosti používaných způsobů čtenářské výchovy a její návaznost na výchovu informační. Zaměřuje se na výklad základních pojmů v oblasti čtenářské výchovy, vývoj čtenářství v souvislosti s etapami života jedince, vztah čtenáře k médiím, ale třeba i na roli poezie v čtenářské výchově. Praktickou část práce tvoří výsledky poměrně rozsáhlého dotazníkového šetření, které autorka práce provedla na čtyřech základních školách v Opavě. Zároveň bych ráda podotkla, že autorčino předchozí bakalářské vzdělání v oboru vychovatelství mohlo předloženou diplomovou práci obohatit o zcela unikátní úhel pohledu odborníka, který není ovlivněn výhradně „knihovnickým viděním světa“.

I když se tedy jedná o velmi zajímavé téma, po obsahové i formální stránce mám k předložené práci četné výhrady. Především se domnívám, že teoretická část diplomové práce má příliš široký záběr. Například zařazení kapitoly „Vliv četby na prevenci kriminality a etopedická problematika“ považuji za nevhodné. Zejména, když vlastně jediným závěrem této kapitoly vztahujícím se k hlavnímu tématu práce je, že „*výchova četbou a k četbě se v této oblasti stává výchovnou metodou, která má jen nepatrný vliv na veškeré výše probírané problémy s dětmi a mládeží*“ [s.65]. Stejně tak myslím, že kapitola „Výchova k četbě v průběhu ontogeneze lidského jedince“ se již v diplomových pracích několikrát opakovala, je dostatečně pokryta v literatuře a je jen ztrátou času a plýtváním prostorem ji znovu opakovat.

Na druhou stranu pokládám za velmi nešťastné, že autorka nevytěžila více z průzkumu, který provedla na 500 žácích základních škol v Opavě. Při vyšší kvalitě zpracování získaných dat by se mohlo jednat o velmi zajímavou sondu mezi dnešní děti. Bohužel, nedostatky v dotaznících samotných a pouze slovní komentáře výsledků hodnotu celého průzkumu snižují. Jako příklad je možné uvést některé nešťastně formulované otázky v dotazníku. Např. otázka č. 3 v dotazníku pro 1.-3. třídu [Přílohy A I – AIII] zní: „*Kdo Ti doma čte?*“ a děti si mohly vybrat z odpovědí: a) *rodiče*, b) *čtu sám*, c) *nikdo*. Zde mi není jasný rozdíl mezi odpovědí b) a c). Nebo další příklad, tentokrát z dotazníku pro 4. a vyšší třídy. Na otázku „*Kolik knih přečteš za měsíc*“ mohli žáci odpovědět: a) *méně než 1*, b) *1*, c) *více než jednu*, d) *ještě více (kolik)*. Kladu si otázku, kolik knih je ještě více než více než jedna?

Dále se v textu objevuje řada nepřesností či údajů, u kterých není zřejmé odkud pocházejí.

Uvádím příklady, které zároveň považuji za doplňující dotazy k obhajobě:

- s. 8.: Autorka diplomové práce zde používá definici pojmu *pasivní četba* [Křivá, 1996]. Zajímalo by mě autorčino názor na tuto definici. Ztotožňuje se s ní?
- s. 12.: Autorka zde operuje s pojmem *reedukace*, definuje jej, ale není zřejmé, odkud definice pochází. Bylo by možné uvést zdroj definice?
- s. 22: v kapitole 2.1.5.1 autorka používá pojem „*komerční tvorba*“. V textu mi chybí přesnější vysvětlení smyslu v jakém je tento pojem používán. Bylo by možné tento pojem upřesnit?

- s. 38: CNN nepovažují za zpravodajskou agenturu, jedná se o komerční zpravodajský televizní kanál, byť velmi věrohodný a často citovaný. Dále je zde chybně uvedena lokalizace serveru České tiskové kanceláře.
- s. 39: Dovolují si pochybovat o skutečnosti, že Mladá fronta DNES vydává edici děl z klasické literatury. Domnívám se, že taková edice v poslední době vycházela pouze jako fakultativní příloha pátečních Lidových novin.
- s. 40: Tvzení, že „*zdrojem agenturních informací u deníků je Česká tisková kancelář*“ působí dojmem, že z jiných agentur naše deníky informace nečerpají, což není pravda.
- s. 42: Není zřejmé, kde „*bylo dokázáno, že pokud těhotná žena našla zálibu ve sledování těchto filmů, hudba působí i na její plod. Miminko potom reaguje na hudbu a doprovodné zvuky pláčem*“. Nediskutuji zde o pravdivosti tohoto tvrzení, ale pokud jej autorka použila, měla by uvést i zdroj svých informací.
- s. 47: Odkud autorka čerpala informace pro kapitolu 4.3. *Literatura od 20. let 20. století?* Zejména 2. odstavec této kapitoly zní jako citovaný z učebnice vydané za minulého režimu. Stejně jako některé části kapitoly 4.4. *Vývoj literatury po r. 1945.* Pro příklad uvádím: *Proměny po roce 1948 vytvořily základnu pro to, aby kultura byla součástí života, a aby do něj vstupovala jako aktivní článek dalšího úsilí o budování socialistické společnosti.* Ztotožňuje se autorka s těmito větami? Bylo opravdu nutné používat zdroje z roku 1984 a 1973, aniž by, třeba jen pro srovnání, byly použity zdroje novější?
- s. 75 – 77: Odkud jsou převzaty údaje v kapitole 7.2. *Průzkum zájmu o služby knihoven?* Pokud všechny ze zprávy Víta Richtera, tak není možné, aby byl zdroj uveden až a pouze u posledního odstavce.
- s. 79 – 82: Která instituce zpracovávala průzkum mapující realitu školních knihoven? Proč není v práci tento údaj uveden?

Velmi slabou stránkou práce je zacházení s informačními zdroji – jejich kritické hodnocení a pečlivé citování. Kromě připomínek ohledně nejasného zdroje informací uvedených výše, jsem našla ještě následující nedostatky:

- s. 6: Chybí kompletní citace díla G. A Lindnera, ze kterého pochází definice výchovy použitá v textu.
- s. 6: Obdobně chybí citace Kantova díla, ze kterého pochází taktéž definice pojmu výchova.
- s. 9: Chybí citace publikace Lidmily Vášové, která je na této straně citována.
- s. 14: Chybí úplná citace publikace Václava Přihody: *Ontogeneze lidské psychiky*

Zároveň se v textu objevily některé závažnější stylistické a gramatické chyby. Pro ilustraci uvádím:

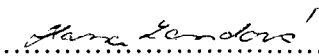
- s.1.: nešťastná formulace věty: „*Pro správné zvolení typu literatury, a tím pádem výchovy je věk jedince.*“
- s. 8, ř.5: „*... s aktivitou, při kterém ...*“
- s. 17, ř.4: „*Batolata ..., rády uplatňují ..*“
- s.87, předposlední odstavec: „*...kapitoly se zabývali ...*“

Celkově předloženou diplomovou práci považuji za velmi slabou. Její teoretická část je velmi široce rozkročená, tudíž zákonitě často klouže po povrchu a jednotlivé kapitoly jsou velmi nevyrovnané. Považuji za nešťastné, že se diplomantka nevěnovala detailněji pouze některému z dílčích aspektů zvoleného tématu. Výsledkem je pouze ukázka často nepřilíš pečlivé a nekritické práce s informačními zdroji.

Diplomantka se e své práce drží předběžné osnovy uvedené v Zadání diplomové práce, nicméně zejména kapitoly 6. a 7. by zasloužily důkladnější zpracování odpovídající zvyklostem zpracování diplomové práce.

Práci doporučuji k obhájení pouze v případě, že autorka bude uspokojivým způsobem reflektovat jednotlivé připomínky a dotazy uvedené v oponentském posudku. V takovém případě navrhuji hodnocení **dobře**.

V Praze, dne 12.9.2006

.....
PhDr. Hana Landová